

Roomalaiskirjeen selitys 17

Room. 8:5–13

Henki ja liha

Kertausta

Tähän mennessä Paavali on Roomalaiskirjeessään esittänyt pääasiat siitä, kuinka ihmisestä tulee Jumalalle kelpaava. Se tapahtuu, kun ihminen uskoo Jeesukseen ja hänen tekemäänsä syntien sovittukseen.

Jeesus ei ole meille ainoastaan syntiemme sovittaja. Hän on Paavalin mukaan edustajamme muullakin tavalla. Jopa niin vahvasti, että kun hän kuoli ristillä meidän edestämme, niin mekin hänessä kuolimme. Kasteessa tämä tosiasia annetaan meille omaksi ja se toteutuu meissä, kun uskomme sen. Siksi Kristuksen kuolema on vapauttanut meidät synnin tekemisen vallasta. Kasteessamme meidät nimittäin liitettiin myös Kristuksen ylösnousemiseen kuolleista. Se saa meissä aikaan uutta elämää. Tämä johtuu Jumalan Pyhästä Hengestä, jonka hän antaa niiden sisimpään, jotka on kastettu ja jotka uskovat Jeesukseen.

Lihan mieli ja Hengen mieli

Viime kerralla aloitimme Paavalin Roomalaiskirjeen jakson, jossa puhutaan tästä Pyhän Hengen luomasta uudesta elämästä. Nyt jatkamme 8. luvun jakeesta 5.

Sillä niillä, jotka elävät lihan mukaan, on lihan mieli, mutta niillä, jotka elävät Hengen mukaan, on Hengen mieli. (Room. 8:5)

On kyse kahdesta eri ihmisjoukosta.

Ensinnäkin niistä, jotka elävät oman, luonnollisesta syntymästä saamansa olemuksen mukaisesti. Sitä Paavali nimittää ”lihaksi”. Se on meissä syvässä olevan, Adamilta ja Evalta periytyvän synnin alainen. Sen vuoksi sen ”mieli” eli sen pyrkimykset ovat suuntautuneet lihallisia tekoja ja haluja kohden. Näistä Paavali kirjoittaa Galatalaiskirjeessä näin:

Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus, epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseurat, lahkot, kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että ne, jotka semmoista harjoittavat, eivät peri Jumalan valtakuntaa. (Gal. 5:19–21)

Sitten on olemassa ihmisiä, jotka elävät Jumalan Pyhän Hengen johdatuksessa. Tämä elämä perustuu siihen, mitä Paavali on aiemmin opettanut: heidät on kasteen ja uskomisen kautta liitetty Jeesuksen kuolemaan; onhan Jeesus koko ihmiskunnan edustaja, Jumalan sellaiseksi asettama. Siksi nämä ihmiset ovat Jeesuksen kuoleman kautta päässeet vapaiksi lihan mukaisesta elämästä. Heidät on herätetty Jeesuksen kuolleista nousemisessa uuteen elämään. Siksi he elävät Hengen mukaan,

toteutaen ”Hengen mieltä” eli pyrkimystä Jumalan Hengelle mieluisiin tekoihin ja asioihin. Miistä Paavali kirjoittaa Galatalaiskirjeessä näin:

Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen. (Gal. 5:22)

Lihan pyrkimys tuottaa kuoleman

Mitä näistä kahdesta eri elämän muodosta seuraa?

Lihan pyrkimykset tuottavat kuoleman, Hengen pyrkimykset elämän ja rauhan.
(Room. 8:6)

Lihan pyrkimykset näyttävät päällisin puolin suuntautuvan kohti hyvää ihmiselämää: sitähan nautintoja tavoittelevat hakevat. Mutta viime kädessä niiden päämääränä on kuolema. Tämä johtuu siitä, että lihan pyrkimykset ovat vastoin sitä, mitä ihmiselämän Luoja ja Ylläpitäjä on ihmisestä suunnitellut:

sentähden että lihan mieli on vihollisuus Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle, eikä se voikaan. Jotka lihan vallassa ovat, ne eivät voi olla Jumalalle otolliset. (Room. 8:7–8)

Lihan eli luontaisen ihmisyyden ydin on juuri vihollisuutta Jumalaa vastaan. Liha toteuttaa perimmiltään sitä, mitä esivanhempamme Adam ja Eeva tekivät syötyään kielletyn hedelmän, kuullessaan Jumalan käyskentelevän paratiisin illan viileydessä: he pakenivat Jumalaa paratiisin pensaiden sekaan, piilotuivat häneltä, halusivat, että Jumala ei koskaan löytäisi heitä, halusivat että Jumalaa ei olisi edes olemassa.

Kun Jumala puhutteli heitä ja kysyi, mitä he olivat tehneet, he eivät suinkaan alistuneet hänen tahtoonsa ja pyytäneet anteeksi. He alkoivat syyttelemään muita. Adam syytti vaimoaan Eevaa (syytöksen takana oli kätkeyty syytös Jumalaa vastaan: ”Mitäs annoit minulle tuollaisen kumppanin”). Eeva syytti käärmettä (syytöksen takana olki kätkeyty syytös Jumalaa vastaan: ”Mitäs annat täällä elellä tuollaisia elukoita.”)

Sama meininki jatkuu edelleen. Lihan vallassa olevien ihmisten ”lihan mieli” ei suinkaan alistu Jumalan tahdon ojennettavaksi. Jos Jumalan laki tuodaan kohtaamaan sen synty ja rajoittamaan sen himoja, alkaa heti valtaisi urputus: Ei saa tuomita! On oltava suvaitsevainen! Kuka heittää ensimmäisen kiven! Jne. jne.

Muuta lihan mukainen elämä ei voi tehdä. Se vastustaa Jumalaa henkeen ja vereen, koska se ei usko Jumalaan. Se ei voi luottaa, että Jumala haluaa antaa anteeksi ja johdattaa parempaan elämään. Se ei suostu armahdettavaksi, eikä siksi myöskään syntiseksi. Jumala taas haluaa armahtaa. Toisaalta Jumala on totuus ja haluaa siksi tuoda totuuden Jumalan ja ihmisen välisten suhteiden perustaksi. Ja totuus ihmisestä on synty, se että me olemme luonnostamme Jumalan vihollisia, syyllisinä Jumalaa

piilossa pusikossa, esivanhempiemme kanssa hammasta purren ja kiroten Jumalaa, joka tulee kyselemään inhottavia.

Ja siksi ne ”jotka lihan vallassa ovat, eivät voi olla Jumalalle otolliset”. Ja siksi pätee myös se, mitä Paavali edellisessä ajatuksessaan sanoi: ”lihan pyrkimykset tuottavat kuoleman”. Ne erottavat tehokkaasti elämän lähteestä. Siksi ne tuovat lopulta kuoleman.

On painotettava sitä, että ”lihan mieli” ei tarkoita ainoastaan karkeata siveettömyyttä. Kyllä kyse on siitäkin. Mutta siitä huolimatta on olemassa valtavasti siveellisyyteen pyrkiviä ihmisiä, jotka siitä huolimatta ovat ”lihan vallassa”. Heissä tuo lihan valta on syvällisemmin piilotettu kuin niissä, joiden elämässä lihan valta näkyy myös ulos. Mutta jos pintaa raaputetaan, löytyy sama ydin, vihollisuus Jumalaa vastaan; ihminen, joka ei halua Jumalan armoa Jeesuksessa; ihminen, joka pärjää ilman Jumalaa. Ja vihaa Jumalaa, jonka laki osoittaa, että tosiasiansa niin ei ole.

Elämä Hengen vallassa

Ja tuollaisia kaikki ihmiset ovat luonnostaan, luontaisen syntymänsä perusteella. Kukaan ei voi omasta halustaan ja voimastaan päättää kääntyä Jumalan puoleen. Sen estää ihmisluontoon piintynyt synti, jonka juurena on vihollisuus Jumalaa vastaan.

Mutta te ette ole lihan vallassa, vaan Hengen, jos kerran Jumalan Henki teissä asuu. Mutta jolla ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole hänen omansa. (Room. 8:9)

Miten sitten on mahdollista, että on olemassa ihmisiä, jotka eivät ole lihan vallassa? Jos kaikki ihmiset ovat luonnostaan Jumalan vihollisia, miten on mahdollisia, että jotkut eivät olekaan?

Syynä on Jumalan teko ihmisydämessä. Sitä nimitetään ”kääntymykseksi”, alkukielellä eli kreikaksi se on *metanoia*, oikeastaan ”mielenmuutos”. Kyse on siitä, että Jumala voi luovalla sanallaan ja armollaan muuttaa ihmisen kieroutuneen tahdonsuunnan niin, että hän lakkaa vastustamasta Jumalaa. Hän alkaa toivoa, että evankeliumi Jeesuksesta olisi totta. Hän alkaa kaivata syntiensä anteeksiantamista ja sitä, että voisi uskoa Jumalaan rakastavana Taivaan Isänä.

Näin Jumala saa ihmisen muuttamaan mielensä. Pakolainen tulee pusikosta Taivaan Isän eteen. Lihan mielen tilalle luodaan Hengen mieli. Tästä Luther kirjoittaa Vähä-Katekismuksessa näin:

Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa.

Siksi Jeesukseen uskovat eivät ole lihan vallassa. He ovat Jumalan Hengen vallassa. Usko on nimittäin juuri sitä, että Jumalan Pyhä Henki vaikuttaa heissä turvautumista Jeesukseen ja hänen tekemäänsä sovitustyöhön.

Ruumis on kuollut synnin vuoksi

Jos Kristus on teissä, teidän ruumiinne tosin on kuollut synnin vuoksi, mutta Henki luo elämää, koska teidät on tehty vanhurskaiksi. (Room. 8:10)

Tässä Paavali palaa jälleen siihen teemaan, että kenestäkään kristitystä ei vielä ole tullut täydellistä. Epätäydellisyys on jopa niin suurta, että Paavali itse joutui huudahtamaan: ”Minä viheliäinen ihminen! Kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?”

Tuo tuskaisa huudahdus johtuu siitä, että Jeesuksen ja hänen Henkensä läsnäolosta huolimatta kristittyä ei ole kokonaan vapautettu ”lihasta” eli Jumalaa vastustavista pyrkimyksistä ja tahdosta. Ne elävät edelleen hänen ruumissaan. Ne huokuttelevat häntä kuolemaan, eroaan elävästä Jumalasta ja hänen Hengestään. Niiden pesäpaikka on ruumis ja siksi emme pääse niistä kokonaan eroon niin kauan, kun elämme tässä lihallisessa ruumiissa.

Henki luo elämää vanhurskauden vuoksi

Toisaalta: ”Henki luo elämää, koska teidät on tehty vanhurskaiksi.” Meidät on tehty Jumalalle kelpaaviksi eli vanhurskaiksi, itsestämme riippumatta, toisen eli Jeesuksen vanhurskauden varassa, hänen antamiensa lunnaitten ja tekemänsä sovituksen vuoksi. Siksi olemme myös saaneet Jumalan Hengen sisimpäämme. Ja tämä Henki luo meihin yhä syvenevää jumalasuhdetta; sitä ”Hengen hedelmää”, josta äsken luimme nämä sanat: ”Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen.” (Gal. 5:22)

Jos siis teissä asuu Jumalan Henki, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, niin hän, joka herätti Kristuksen kuolleista, on tekevä eläviksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne teissä asuvan Henkensä voimalla (Room. 8:11)

Vaikka meissä kristityissä ruumis on yhä Jumalan vastaisten himojen eli kuoleman pesäpaikka, joka vastustaa meille annettua Jumalan Henkeä, niin näin ei ole aina oleva. Kun Jeesus tulee takaisin maailman lopussa, hän muuttaa meidän ruumiimme sellaisiksi, että se elää samaa Jumalan tahtomaa elämää kuin henkemmekin. Sama asia on sanottu Filippiäiskirjeessä näin:

Mutta me olemme taivaan kansalaisia, ja taivaasta me odotamme pelastajaksi Herraa Jeesusta Kristusta. Hän muuttaa meidän ruumiimme tästä alennustilasta oman kirkastuneen ruumiinsa kaltaiseksi voimallaan, jolla hän kykenee alistamaan valtaansa kaiken. (Fil. 3:20–21)

Tuo ei ole kuitenkaan vielä toteutunut. Ruumiimme on vielä jumalanvastaisen ”lihan” vallassa, vaikka toisaalta henkemme elää Jumalan Pyhän Hengen antamaa elämää.

Mitä tästä on pääteltävä?

Mitä tästä kristityn kahtalaisuudesta on pääteltävä? Paaavalin vastaus on seuraava:

Meillä on siis velvollisuuksia, veljet, mutta ei itsekästä luontoamme kohtaan; ei meidän pidä elää sen mukaan. Jos elätte luontonne mukaan, te kuolette, mutta jos Hengen avulla kuoletatte syntiset tekonne, te saatte elää. (Room. 8:12–13)

Jotkut ajattelevat, että ihmiselle on epäterveellistä tukahduttaa luontaisia halujaan, kuten seksuaaliviettiä. Siksi esiaviolliset suhteet ja syrjähyppyt ja porno eivät nykyisin ole kovinkaan pahaa julkisen mielipiteen mukaan. Jopa kristityt saattavat ajatella, että sellaisen toteuttaminen ei ole kovin vahingollista. Ehkäpä kristitylläkin on jopa velvollisuuksia lihansa viettejä kohtaan?

Tällainen ajattelu on aika outoa, jo sen perusteella, että eihän muittenkaan ruumiin halujen vapaata tottelemista pidetä hyvänä. On terveellisempää noudattaa hillittyä dieettiä kuin syödä kaikkea sellaista, mitä ruumis haluaa.

Paavalilla on paljon syvällisemmät perusteet lihan mukaista elämää vastaan: ”jos te lihan mukaan elätte, pitää teidän kuoleman” (v. 1938 käännös). Lihan ja ruumiin viettien vapaa noudattaminen on nimittäin Jumalan tahtoa vastaan. Siksi sellainen elämä on Jumalan vihollisuutta ja tuottaa kuoleman, onhan Jumalan elämän lähde. Sen kertoo eim. kuudes käsky.

Miten sitten tässä kristityn kahtalaisuudessa on eletävä? Paavali vastaa: ”kuolettakaa teissä asuvan Pyhän Hengen avulla ruumiissanne olevat Jumalan tahdon mukaiset pyrkimykset”. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että kristitty pitää huolta hengellisestä elämästään: rukoilee joka päivä, lukee säännöllisesti Raamattua, käy ehtoollisella, tekee hyvää lähimmäisilleen. Silloin Pyhä Henki on hänen elämässään voiton päällä eikä ruumiissa asuva ”lihan hedelmä” (eli siis Galatalaiskirjeen mukaan *haureus, saastaisuus, irstaus, epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseurat, lahkot, kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset*) pääse valtaan.

Ja kuitenkin jokainen krisitty tietää kokemuksesta, että kyllä ne usein pääsevät valtaan.

Siihenkin Jumalallamme on lääke. Sen voi lukea esimerkiksi 1. Johanneksen kirjeestä:

Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman. (1. Joh. 2:1)

Jos siis olet taas kerran langennut ”lihan hedelmän” valtaan, vaikka miten tahallasi, vaikka miten syvään, älä anna sen estää sinua tulemasta syntisten Vapahtajan luo. Hän ottaa sinut vastaan syntisenä. Hän antaa rikkomuksesi anteeksi, hän lääkitsee omantuntosi saamat haavat armollaan ja Hengellään. Vaikka ne olisivat miten syviä ja tappavia tahansa, hänen armonsä on vahvempi ja kykenee antamaan sinulle jälleen elämän Jumalan yhteydessä.